

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยปัญหาเรื่องจิตในปรัชญาของเบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ ทำให้ทราบความคิดของ รัสเซลล์ในการพยายามประสานความคิดทางฟิสิกส์กับ จิตวิทยา ฟิสิกส์พยายามยืนยันว่า ไม่มีสิ่ง ที่เรียกว่าสสาร ส่วนจิตวิทยาก็พยายามยืนยันว่า ไม่มีสิ่งที่เรียกว่าจิต เขานำเอาแนวความคิดแบบเอกนิยมอัน เป็นกลางมาใช้วิเคราะห์ว่า ที่จริงแล้วไม่มีสิ่งที่เรียกว่าจิต และ ไม่มีสิ่งที่ เรียกว่าสสาร มีแต่ผัสสะซึ่งเป็นกลุ่มกลางๆ จิต และ สสาร เป็นผลของการสร้างสรรค์ทาง ตรรกจากผัสสะ แต่จากที่วิเคราะห์ไปแล้ว เราจะเห็นว่าในแง่อภิปรัชญา รัสเซลล์ต้อง ยอมรับทวิภาพ คือ ผัสสะที่อาจเกิดขึ้น กับ ผัสสะที่เกิดขึ้นจริงๆ หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ ทวิ- ภาพขององค์ประกอบของวัตถุ กับ องค์ประกอบของจิต และการรับรู้โลกภายนอกของเราเป็น ไปได้ก็ด้วยวิธีสันนิษฐานอย่างอุปนัย มิฉะนั้นแล้ว การรับรู้ของเราจะกลายเป็นส่วนตัวทันที การ ที่ความคิดของรัสเซลล์อยู่ในแนวเอกนิยมอันเป็นกลาง แต่ต้องยอมรับทวิภาพในความเป็นจริงนั้น มีใจการเปลี่ยนแปลงความคิดของเขา แต่เป็นผลจากการที่เขาวิเคราะห์มากกว่า และจาก ผลของการวิเคราะห์นี้ ทำให้คิดต่อไปได้ว่า วิธีวิเคราะห์ทางตรรกอย่างที่รัสเซลล์ใช้อยู่นี้อาจ จะไม่ใช่วิธีเดียวในการค้นหาความจริง เพราะเราได้เห็นแล้วในการวิเคราะห์ว่าปัญหาเรื่อง จิต และ การรับรู้มีหลายข้อที่ยาก กระนั้นก็ตาม ผู้เขียนก็เห็นว่ารัสเซลล์ได้พยายามใช้เหตุผล ในการวิเคราะห์ปัญหาจนถึงที่สุดแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นการพยายามจะนำความรู้ในวิชาการแผน ใหม่นี้คือ วิชาฟิสิกส์กับจิตวิทยา มาใช้แก้ปัญหาคือเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเรื่องจิตในปรัชญาของเบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ และผล ปรากฏว่า เขายังคงต้องยอมรับทวิภาพอยู่นั้น ทำให้ผู้เขียนคิดว่า ทวิภาพของรัสเซลล์มีส่วน คล้ายคลึงกับทวิภาพของ คานท์ อยู่บ้าง เพราะฉะนั้น ในการศึกษาขั้นต่อไป เราอาจศึกษา โดยการเปรียบเทียบปรัชญาของรัสเซลล์กับปรัชญาของคานท์อย่างละเอียด ว่ามีความเหมือนหรือ

แตกต่างกันอย่างไร ซึ่งเป็นผลช่วยให้เห็นแนวพัฒนาการของความคิดใหม่ด้วย นอกจากนี้เรา
ได้เห็นแล้วว่า ความคิดของรัสเซลล์คนไปในทางเป็นสาธารณิยม จึงยากที่ใจศึกษาต่อไปว่า
ความคิดทางจริยศาสตร์ของเราจะเป็นอย่างไร เขาก็ไม่ได้กับเหตุอันรู้ความของเราหรือไม่
อย่างไร เจตจำนงเสรีจะมีความหมายเช่นไร ในเมื่อความคิดของเขาคนไปในทางที่จะ
เชื่อว่าคนเรามีในร่างกาย แต่ไม่มีจิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย